

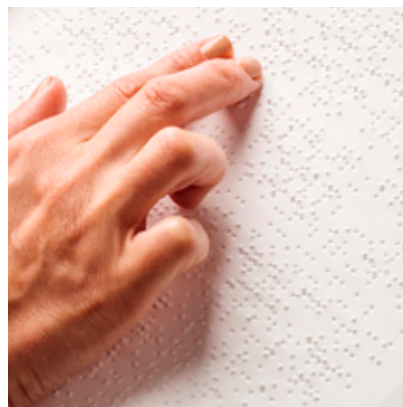
CONTACT
JAARGANG 68
MAART 2018
NR 1

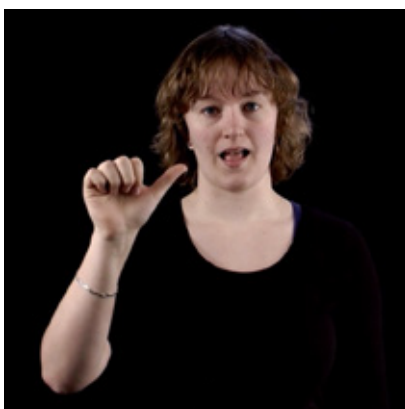
contact

Driemaandelijks magazine van de stichting ESDA

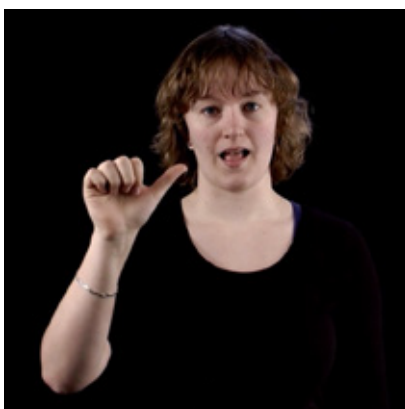
- 02 Redactioneel Terstond
- 03 Meditatie Intonaties
- 04 Relaties De taal van het lichaam
- 06 Verdieping Taal van de Bijbel
- 09 Bijbels gezien Meteen of later?
- 10 Gezondheid De juiste woorden (niet) vinden
- 12 Voedsel voor de geest Een pratende ezelin
- 14 Dialoog Taal over de eindtijd
- 16 Interview Een vertaler vertelt
- 18 Groeni Taal van mensen en dieren
- 19 Tenslotte Leestik
- 20 ESDA Contactgegevens

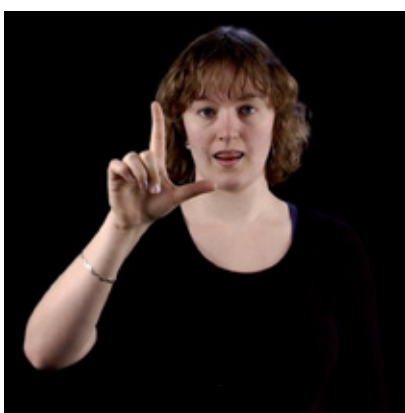
Presslab/Shutterstock.com

Best-backgrounds/Shutterstock.com

Maria Symblych/Shutterstock.com

Maxx-Studio/Shutterstock.com

Yulia Grigoryeva/Shutterstock.com

ter.stond

TERSTOND
Lydia Lijkendijk

Af en toe kom je een woord tegen uit lang vervlogen tijden dat op een onbewaakt ogenblik of onbedacht moment kans ziet een haak in de moderne tijd te slaan. Mijn ochtendblad *Trouw* meldde in een berichtje, waarin de bloedstrijd tussen Israël en Palestijnen centraal stond, dat iemand 'terstond' iets deed. Terstond. Een woord uit de Tale Kanaäns. 'Terstond ging Mozes...' of: 'Terstond kwam er vuur uit de hemel'. Een prachtig woord. Des te meer als je het zomaar tegenkomt waar je het niet verwacht. En een schril contrast met de 'sms-taal' waarvan mensen zich rijkelijk bedienen omdat ze de gansche dag online zijn en omdat het zo gemakkelijk is: ff w8en. Nee, dan: terstond!

Waarschijnlijk vind ik het ook zo'n mooi woord omdat het naadloos aansluit bij mijn Calvinistische inslag. Die wil ik niet hebben, ik houd veel meer van Luthers vrije geest, maar ik heb 'm wel. Terstond duldt geen uitstel. Het wil zeggen dat je nu onmiddellijk ergens mee aan de gang gaat. Geen tijd verlummelen, niet rondhangen, geen afstel. Nee, nu! 'Ga terstond aan je studie', sommeer ik de studerende dochter die een weekendje thuis is zogenaamd om te leren voor een tentamen, maar veel waarschijnlijker omdat mijn koelkast interessanter is dan de hare. Er staat in ieder geval meer in, en wat erin staat is aanzienlijk beter voor consumptie geschikt dan wat je zoal aantreft in de koelkast van een gemiddeld studentenhuys. Als bij ons de kaas blauw is, is het omdat het blauwe kaas is. Enfin, u snapt

Andrey_Popov/Shutterstock.com

michelaubryphotos/Shutterstock.com

het wel. Dochter stopt voor het moment even met het kauwen van haar boterham en kijkt mij aan alsof ze mij nog nooit eerder gezien heeft. 'Als ik zou weten wat het betekent, zou ik het misschien doen ...', mompelt ze. Dat zou toch een feestdag zijn. Dat ik zou kunnen melden: 'En terstond zette zij zich aan de studie.'

Deze *Contact* gaat over taal. Het woord 'terstond' hebben we alvast gehad in dit redactioneel, maar verder komt u nog allerlei wetenswaardigheden tegen over taal. Wat mij betreft maken we nog 886 talige nummers, want taal is nu eenmaal 'echt mijn ding'. En taal is veel belangrijker dan u denkt. Cijfers zijn overschatte verschijnselen. Ze geven weer hoe de werkelijkheid eruit ziet. In gewicht, geld of temperatuur. Maar taal máákt de werkelijkheid. Dus mijn advies: vergeet cijfers en doe meer met taal. Want wie schrijft, die blijft.

colofon

Contact is een gratis uitgave van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten
ESDA-Instituut Amersfoortseweg 18, 3712 BC Huis ter Heide
Tel: 030 - 6931509 | Email: esda@adventist.nl | Web: www.esda-online.nl
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25 | Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18
ESDA België Ernest Allardstraat 11, 1000 Brussel | Tel: 02-5113680 | ING Bank BE47 3100 1698 4180
Verantwoordelijke uitgever België Jeroen Tuinstra, Gezellenstraat 12-1, 1030 Schaarbeek
Hoofdredacteur Lydia Lijkendijk **Redactiesecretaris** Joanne Balk-Geerlings
Redactie Tom de Bruin, Jacob Engelseer, Rudy Dingjan, Jeroen Tuinstra en Nelske Verbaas
Vaste medewerkers Aad Berger - docent tekenen, Reinder Bruinsma - emeritus predikant en schrijver,
Bert Nab - predikant, Marie Rahjaan - kunstsociologe en Glenn Ripassa - docent hbo
ISSN 2542-548X **Fotos** gebarantaal omslag: © 2018 Petrabouterse.nl - Docent Nederlandse gebarantaal
Vormgeving Paul de Bruin - Limelight Design Studio **Druk** Van de Ridder - Nijkerk **Oplage** 3200 ex.

redactioneel

in.to.na.ties

INTONATIES
Joanne Balk

Mijn kleine nichtje liep te snotteren door het huis. De verkoudheid had flink toegeslagen. 'Mijn neus zit verstopt', verzuchtte ze. 'Hè?', vroeg mijn nog kleinere neefje. 'Hoezo? Ik zie hem toch nog?'

Er was wel eens vaker een Babylonische spraakverwarring. Vooral wanneer het om de intonatie van een woord ging, zoals bij het woord 'schatje'. Intonatie in de spraak wordt gezien als een vorm van lichaamstaal. Als je bijvoorbeeld op straat wordt nageroepen met 'schatje', dan is daar niets schattigs aan. Een woord kan door de intonatie een heel andere betekenis krijgen, zelfs het tegenovergestelde.

Salomo

In de Bijbel attendeert het boek Spreuken ons er op dat een woord, in de juiste vorm gesproken, is als gouden appels op een zilveren schaal (Spreuken 25:11, NBG vertaling). Dit bijbelboek wordt voor het grootste deel aan Salomo toegeschreven. De koning die alles mocht vragen aan God wat hij maar wilde

en voor wijsheid koos. Hij vroeg God om een opmerkelijke geest, zodat hij goed van kwaad kon onderscheiden. Salomo realiseerde zich dat hij best nog wel jong was om een heel volk te leiden. En omdat hij niet om rijkdom vroeg, of om grote militaire overwinningen, maar om het vermogen om te luisteren (1 Koningen 3:10-12), gaf God hem rijkelijk van al de rest ook. God belooft hem zelfs dat hij hem zoveel wijsheid en onderscheidingsvermogen zal geven, dat Salomo iedereen voor hem en na hem zou overtreffen.

Niemand is perfect

Maar altijd het juiste woord op de juiste plaats, met de juiste toon en de juiste intonatie, dat is nogal wat. Want niemand is perfect. Ook Salomo niet. Zijn beoordelingsvermogen begon te vertroebelen. Hij was niet de eerste en ook niet de laatste die op het hoogtepunt van zijn succes ten onder ging. Waar ging het dan mis? Waarschijnlijk liet Salomo zich toch verblinden door 'al het andere'. Zijn hart werd meegevoerd, vertelt de Bijbel ons. Misschien was alles wel zo gewoon voor hem geworden, dat hij de zegeningen niet meer zo goed zag. En de juiste intonaties niet meer helder had. Op zijn eigen wijsheden begon te vertrouwen, in plaats van op God. Maar God liet hem niet los en gaf hem diverse aanwijzingen om het anders te doen. God was duidelijk, maar helaas liep het in het geval van Salomo op niets uit.

Duidelijk

God is nog steeds heel duidelijk in zijn bedoelingen. Hij heeft er alles aan gedaan, doet er alles aan en zal er alles aan blijven doen om ons niet los te hoeven laten. Het is aan ons of we daar op in willen gaan. God kan niet ontrouw zijn. Hij wil altijd opnieuw met ons beginnen. Daar hoeft geen misverstand over te bestaan. Hij zegt het telkens opnieuw tegen ons in zijn onveranderlijke Woord, de Bijbel.

➤ God wil altijd opnieuw met ons beginnen

Daniel M Ernst/Shutterstock.com

meditatie

DE TAAL VAN HET
LICHAAM
Glenn Ripassa

de taal van het lichaam

Mensen communiceren met elkaar via woorden, dat is de meest gebruikelijke manier. Maar mensen communiceren ook non-verbaal, zonder woorden. Dat gebeurt vaak onbewust.

Voor mijn werk liep ik van het ene naar het andere gebouw. Onderweg kwam ik een collega tegen die mij tegemoet liep. Zij groette mij vriendelijk, keek omlaag, maakte geen oogcontact en liep door. Normaal gesproken is zij iemand die altijd even een praatje wil maken. Nu liet ze non-verbaal zien dat ze 'geen tijd had voor een gesprek'.

Iedereen communiceert non-verbaal

U kent ze vast wel, mensen die met veel bewegingen hun verhaal ondersteunen. Misschien bent u zelf wel iemand die veel met gebaren praat. U wilt dan aangeven hoe groot of klein iets is en geeft dat met uw handgebaren aan. Soms zijn gebaren simpelweg symbolen. Denk aan de vuist met de duim omhoog: 'Goed hoor', of met de duim omlaag: 'Het is niet goed gegaan'. Realiseer u wel dat de interpretatie van non-verbale signalen in diverse culturen verschillen kan.

De lichaamsdelen spreken

Uw voeten zijn misschien wel het meeste onderschatte communicatiemiddel. Wist u dat uw voeten wijzen in de richting die u op wilt gaan? Een voorbeeld: terwijl u bij de koffiemachine staat, spreekt u uw collega aan om hem te vragen hoe zijn weekend is geweest. Hij kijkt alleen even op of draait zijn lichaam naar u toe. Zijn voeten blijven naar de koffieautomaat gericht. Zijn lichaam zegt: 'Ik wil koffie. Ik wil geen gesprek aangaan. Laat me

even alleen met mijn koffie.' Hij zal dit nooit met woorden zeggen, maar zijn voeten vertellen het hele verhaal. Duidelijk. U hebt zijn lichaamstaal gelezen. U rondt uw verhaal af, wacht op uw koffie en spreekt hem op een ander moment aan.

Ogen zijn de spiegel van de ziel

Emoties vinden hun uitdrukking in het hele lichaam, de houding en gebaren, maar vooral in het gezicht. We kennen niet voor niets de uitdrukking 'het is van je gezicht te lezen'. Ogen zijn de spiegel van de ziel. De meest diepe en intense emoties komen tot uitdrukking via de ogen.

Phovoir/ Surfingforchange.com

Amir Bajrich/ Surfingforchange.com

tsyhun/ Surfingforchange.com

Om die reden is oogcontact ook bijna een synoniem voor persoonlijk contact. Het contact zoeken met de ogen ligt dan ook heel gevoelig. Blijf je iemand te lang aankijken om aandacht te trekken, dan kan de ander dit opvatten als brutaal of zelfs als opdringerig. Geen oogcontact maken kan opgevat worden als brutaal of ongeleefd. Oogcontact kan ook heel prettig zijn. Even sluiks kijken en afwachten hoe de ander reageert. Via oogcontact kun je aftasten wat je van elkaar wilt.

De kracht van uw stem

In een vergadering probeert u wat in te brengen, maar uw collega's walsen erover heen. Niet lang daarna geeft een andere collega zijn of haar mening weer. Het standpunt komt sterk overeen met hetgeen u een paar minuten geleden heeft verteld. Nu gaan uw collega's hier positief op in. U bent verbaasd en durft misschien niet meer te reageren. Goed is om even na te gaan waar dat mee te maken kan hebben. Uw stem bepaalt de indruk die mensen van u krijgen, of u van hen. Een hoge kopstem nemen mensen vaak niet erg serieus, een lage stem die vanuit de borstkast komt wel. Die volle stevige borstkaststem kunt u ontwikkelen.

Steepling is een teken van zelfvertrouwen

De lichaamstaal van de handen is veelgebruikt. We kunnen bijna niet communiceren zonder onze handen. Geopende handen, die naar uw gesprekspartner wijzen, zijn een typisch assertief handgebaar. In elkaar gevouwen handen geven een gesloten houding af, een meer passief-agressieve houding. Handen die belangrijke woorden in de spraak benadrukken maken uw communicatie duidelijker. Met uw handen onderstreept u uw woorden. Uw handen met de vingertoppen bij elkaar brengen en voor uw borstkast of gezicht houden is een internationaal bekend assertief gebaar. 'Steepling' wordt dit genoemd. Het is een teken van zelfvertrouwen, zelfverzekerdheid en soms superioriteit. Met het laatste moet u wat voorzichtig zijn, het kan dat wat u wilt bereiken in een gesprek juist belemmeren.

Voeten zijn het meest onderschatte communicatiemiddel

Met uw hand vluchtig iemands bovenarm aanraken wanneer u een persoonlijk gesprek hebt, maakt uw woorden oprechter. Ook hier oppassen om mensen zomaar aan te raken, het kan bij uw gesprekspartner iets anders oproepen.

Aan de slag

U moet maar eens experimenteren met uw non-verbale gedrag. Zit u in een sollicitatiegesprek en wilt u zelfverzekerd overkomen, vouw uw handen in een 'steepling'-gebaar. Wilt u een open gesprek met uw werkgever aangaan over uw ideeën voor het bedrijf? Richt uw voeten naar hem toe. Bent u zenuwachtig voor een presentatie? Gebruik uw borstkaststem: het drukt uw zenuwen de kop in en u komt geloofwaardiger over. Let op uw houding, hoe u staat en maak oogcontact met uw toehoorders. Zonder woorden staat u in uw kracht.

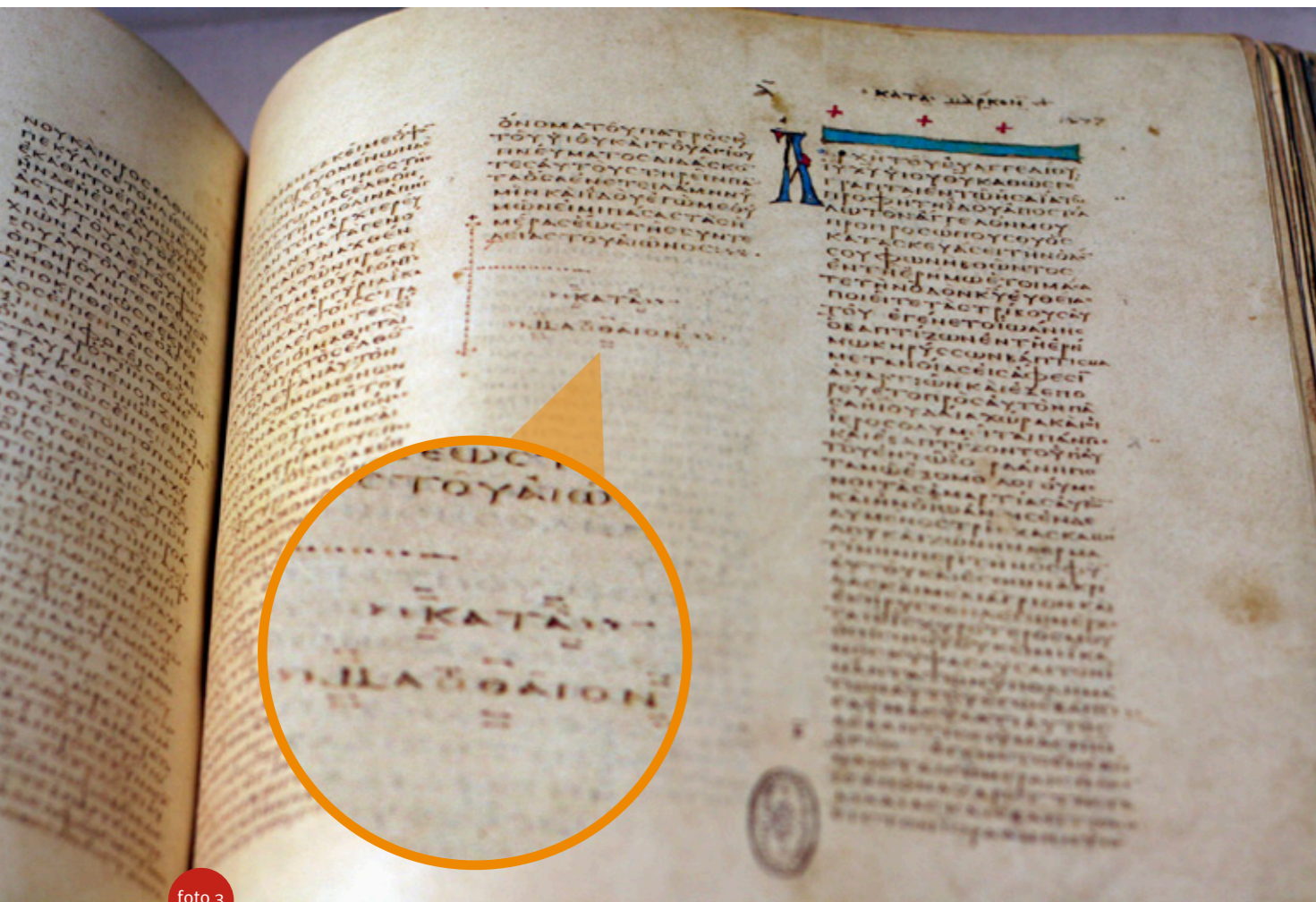

foto 3

TAAL VAN DE BIJBEL
Tom de Bruin

taal van de Bijbel

God spreekt natuurlijk alle mensentalen, maar hij gaat alle talen te boven. Als de Bijbel in goddelijke taal was geschreven, snaptten wij arme mensen er niets van. God gebruikt dan ook wat er is: mensentalen ... Met al hun uitdagingen en gebreken.

Het Nederlands was helaas niet één van de mensentalen die God uitkoos. Het Nederlands Bijbelgenootschap vertaalt de Bijbel voor ons vanuit het Hebreeuws, Grieks en Aramees. Omdat de meesten van ons geen van die drie talen begrijpen, moeten wij het doen met die zeer goed verzorgde vertalingen. Maar wat wij vaak niet weten, is hoe de anders-talige Bijbels er dan uit zien. Laten we kijken!

Oudste Oude Testament

Het Oude Testament is vooral in het Hebreeuws geschreven. Het feit dat wij oude Hebreeuwse teksten hebben, is bijna helemaal te danken aan het werk van Joodse schrijvers. Zij hebben door de eeuwen de tekst van het Oude Testament voor ons bewaard.

De oudste versie van het Oude Testament die wij hebben heet *Codex Leningradensis*. ‘Codex’ is gewoon een moeilijk woord voor boek, en ‘Leningradensis’ verwijst naar de locatie van het boek: de nationale bibliotheek van Rusland, in St. Petersburg (vroeger Leningrad).

Leningradensis (zie foto 1 en 2) komt uit het jaar 1009. We weten dat iemand genaamd Shemuël ben Jakob deze Bijbel overschreef in Caïro. De voorkant is rijk versierd met twee Davidsterren. Als u goed kijkt, ziet u dat de sterren zelf zijn gemaakt van woorden, dit zijn bijbelverzen die spreken over de zegeningen van God. Helemaal in het midden staat wie deze Bijbel heeft overgeschreven, en aan wie hij dit boek opdroeg.

foto 1

foto 2

Hebreeuwse taal

De tekstpagina's zijn goed gevuld. U kunt in het midden de bijbeltekst zien, in de kantlijnen zijn leeshulpen aangegeven. Als u goed naar het Hebreeuws kijkt, dan ziet u hopelijk dat het van rechts naar links gelezen moet worden (de rechterkantlijn is mooier), dat er heel kleine spaties tussen de woorden staan, en kleine stipjes en streepjes boven en onder de letters. Deze streepjes en stipjes zijn een latere toevoeging aan de bijbeltekst.

De Hebreeuwse taal bestaat alleen uit medeklinkers. De lezers ‘verzinnen’ de klinkers wanneer zij lezen. Meestal is dat goed te doen: PRBR HT ZLF MR. Daar kom je met wat puzzelen wel uit, maar het is veel makkelijker met klinkers: PRoBeER HeT ZeLF MaaR. Daarom zijn in de loop der eeuwen de klinkers toegevoegd aan de bijbeltekst. Echter, als u nu naar Israël zou reizen, dan ziet u dat daar alles zónder klinkers geschreven is.

Heilige boeken

In het Joodse denken zijn de bijbelse boeken zelf heilig. Als een Bijbel niet meer goed te lezen is, dan moet deze worden opgeruimd. De Bijbel wordt eerst opgeslagen op een speciale plek, en dan later begraven. Dat betekent helaas dat

wij erg weinig oudere teksten hebben. Eigenlijk hebben we alleen oudere teksten in de Dode Zee-rollen, gevonden vlak na de Tweede Wereldoorlog.

Oudste Nieuwe Testament

Vreemd genoeg hebben we veel oudere Nieuwe Testamenten. Het oudste Nieuwe Testament dateert uit de vierde eeuw, amper driehonderd jaar na de originele geschriften. De reden waarom we geen oudere versie hebben is simpel: pas rond deze tijd ontstond het boek. Alle eeuwen daarvoor gebruikten mensen boekrollen. Dit is dus niet alleen het oudste Nieuwe Testament, maar ook één van de oudste boeken!

Dit oude boek heet *Codex Vaticanus*, want het is opgeslagen in het Vaticaan. In het museum daar is helaas alleen een zeer goede kopie te zien—de echte versie is veel te waardevol. Op foto 3 kunt u het begin van het evangelie van Marcus zien.

Vreemde taal?

Als u goed kijkt staat bovenaan KATA MAPKON, wat Grieks is voor ‘volgens Marcus’. U ziet ook dat dit de enige spatie is op de hele pagina. Griekse teksten werden toen aaneengeschreven in hoofdletters, wat het lezen niet vergemakkelijkte. Nog moeilijker is

dat regels doorlopen. Was de regel vol, dan begon men gewoon op de volgende. Middenin een woord, zonder afbrekingstreepje! Heel lastig lezen dus.

Tegenwoordig gebruiken wij vaak afkortingen in onze taal. Bijvoorbeeld op de telefoon omdat het uittypen van sommige woorden een gedoe is. We hebben mooie woorden voor deze taal: chattaal, sms-taal, of twitertaal. Het grappige is dat er niets nieuws onder de zon is. In de oude Bijbels zien we precies hetzelfde. Perkament is duur, dus men schreef klein, zonder spaties, en waar het kon met afkortingen.

Als u goed kijkt naar de tweede regel, ziet u iets als IY XY YIOY ΘY. Als u nog beter kijkt ziet u dat er boven IY XY en ΘY een soort van horizontale streep staat. Dat is om aan te geven dat dat afkortingen zijn. IY is geen Grieks woord, maar IHΞOY wel, dat is hoe je Jezus schrijft in Griekse hoofdletters. Ze gebruikten dus alleen de eerste en de laatste letter van bepaalde woorden. XY en ΘY zijn dus XPICTOY en ΘEOY, u kunt zelf vast ontdekken wat deze woorden betekenen (door bijvoorbeeld Marcus 1:1 op te zoeken).

verdieping

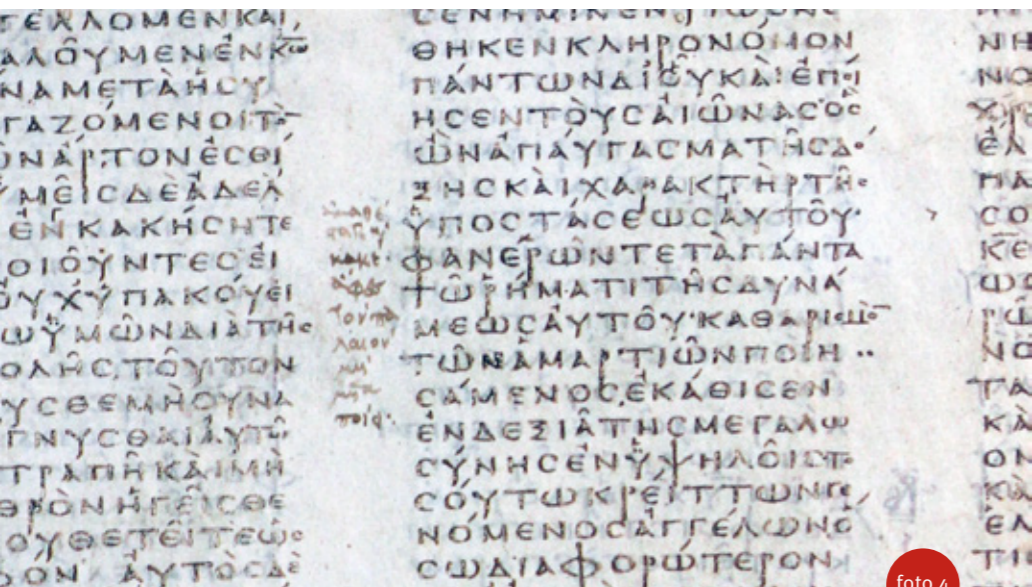

foto 4

Overschrijven

Wat vooral erg leuk is aan manuscripten is dat het mensenwerk was en blijft. Als wij nu een boek drukken, lijken alle duizend boeken op elkaar. Maar als u het Nieuwe Testament zou moeten overschrijven, en zeker als alles in hoofdletters staat, dan maakt u zo nu en dan vast een foutje. Daarnaast, als u al weet dat de tekst die u overschrijft

misschien fouten bevat, dan moet u ook opletten dat u de fouten niet overschrijft.

De manuscripten geven ons soms inzichten in discussies door de tijd. In *Vaticanus* zien we iets erg grappigs. In het begin van Hebreeën staat in de kantlijn wat commentaar (zie foto 4). Met wat moeite

kunnen we daar iets lezen in de geest van 'onopgeleid en slecht, laat het oude met rust, verander het niet'. Blijkbaar had iemand de tekst gecorrigeerd, en een latere monnik had daar wat stevige woorden over te zeggen!

Onder controle

Zo zien we dat God niet alleen mentalen moest gebruiken voor zijn Woord, maar ook mensen en onze producten. Gods onvergankelijke Woord is dus opgeschreven in boekrollen en boeken die vergaan. Zijn waarheid is opgeschreven door mensen die soms een fout maken. Gelukkig weten we dat de heilige Geest de (over)schrijvers inspireerde en het hele proces bewaakte. Het lijkt misschien eng, maar God heeft alles onder controle.

Al met al blijft de taal van de Bijbel boeien, van het Grieks en Hebreeuws, tot de manier waarop deze teksten vandaag bij ons komen. Duizenden mannen en vrouwen hebben door de eeuwen heen met deze vreemde talen geworsteld, zodat wij de beschikking hebben over de Bijbel. En gelukkig hebben wij mooie gedrukte versies, met spaties én klinkers, in onze eigen taal.

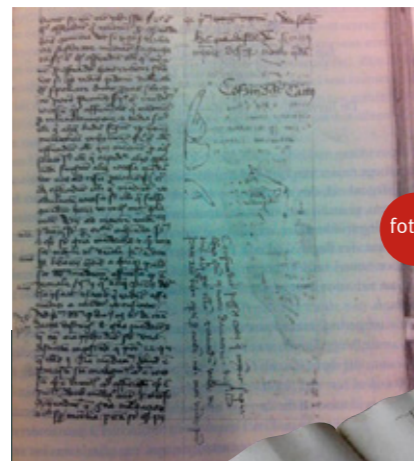

foto 6

foto 5

Kattenkwaad

Iedereen die een kat in huis heeft, kent de hebbelikheden van zo'n eigenwijs beest. Katten waren handig in bibliotheken, want ze zorgden ervoor dat muizen en ratten de boeken niet opaten. Alleen waren ze minder handig tijdens het schrijven. Op foto 5 ziet u de onschuldige sporen die een kat naliet in de vijftiende eeuw. Minder leuk is wat gebeurde in 1420 in Deventer. Misschien geeft de tekening op foto 6 u een goed idee van wat plaatsvond. Zo niet, dan helpt de vertaling van de tekst die eronder staat: 'Hier ontbreekt niets, maar een kat heeft hier vannacht geplast. Vervloekt zij deze irritante kat. Let erop dat u boeken niet open laat op plaatsen waar katten komen.'

METEEN OF LATER?
Bert Nab

meteen of later?

De zekere hoop op verlossing is wat werkelijk belangrijk is

Jezus antwoordde: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met mij in het paradijs zijn' (Lucas 23:43).

Bijbelgeleerden breken zich al decennialang het hoofd over de tekst uit Lucas 23:43. Jezus is gevangengenomen, door Pilatus met tegenzin veroordeeld en aan een kruis geslagen. Samen met hem worden nog twee mannen gekruisigd, misdadigers. Eén van hen is nogal negatief en doet mee met mensen uit de menigte die roepen dat Jezus zichzelf maar moet bevrijden van dat kruis als hij de Zoon van God is. De andere misdadiger roept zijn kompaan op te stoppen met spotten en het uiten van beledigingen. Hij roept hem op ontzag te tonen, omdat de man in het midden in zijn ogen een onschuldige is. Deze misdadiger gelooft in Jezus. In de laatste uren van zijn leven komt hij tot het inzicht dat hij het er niet best vanaf gebracht heeft en hij vraagt Jezus aan hem te denken wanneer hij in zijn koninkrijk komt.

Probleem

Jezus veroordeelt de man niet voor zijn misdaden, hij verwijt hem ook niet dat het nogal makkelijk is om in zijn benarde situatie plotseling tot inkeer te komen. Hij verzekert de man dat hij gehoor zal geven aan zijn verzoek. Tot zover geen probleem. Maar hoe zit het nu met het tijdstip van inwilligen van dat verzoek? Bij sommige geloofsrichtingen levert de tekst geen enkel probleem op, omdat men sowieso gelooft dat na het sterven de ziel voortleeft in de

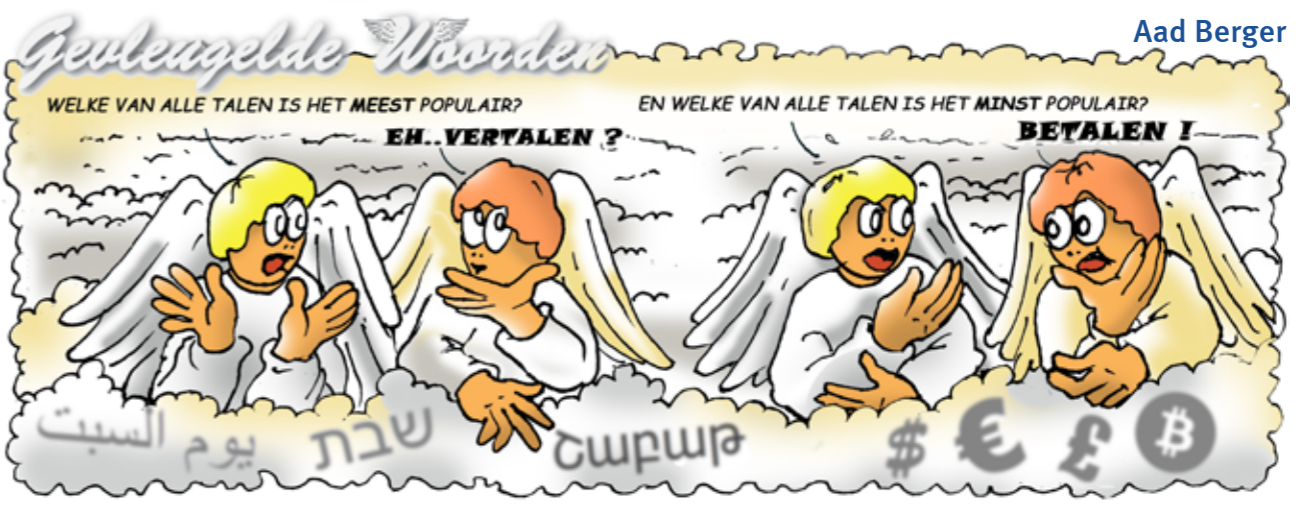
hemel. Bij andere geloofsrichtingen, die ervan overtuigd zijn dat de doden rusten in hun graf en er pas nieuw leven mogelijk is bij de tweede komst van Jezus, levert de tekst wel een probleem op.

Vandaag

De vraag is dan ook: Zegt Jezus tegen de misdadiger dat hij vandaag bij hem in het paradijs zal zijn of zegt hij vandaag dat de misdadiger bij hem in het paradijs zal zijn? Iedere nieuwe bijbelvertaling lijkt toch steeds weer te gaan voor het eerste. Dit levert uiteraard een probleem op voor de mensen die in de doodsslaap geloven. Zevendedagsadventisten zijn christenen die geloven dat de doden rusten in het graf, de zogenaamde doodsslaap. Het is dan ook niet verwonderlijk dat gelovigen in deze kringen denken aan een belofte die met uitgestelde kracht bewerkstelligd wordt. De misdadiger mag er zeker van zijn dat hij in het rijk van Jezus zal worden opgenomen, aan het einde van de tijd.

Werkelijk belangrijk

Wat heel duidelijk wordt wanneer we het bijbelverhaal lezen, is dat God er in de hele geschiedenis op uit is om de mensheid te redden, te verlossen van de zonde en het kwade. De houdgreep van Satan wordt ongedaan gemaakt met het offer dat Jezus brengt op Golgotha. We mogen in het leven staan als verlost mensen. We zijn vrij. Wat er werkelijk toe doet is dat de man gered werd en mocht sterven met de zekere hoop op verlossing. Daar gaat het om.

Aad Berger

DE JUISTE WOORDEN (NIET) VINDEN
Bert Brinkman

de juiste woorden (niet) vinden

Taal is praten, het juiste woord vinden, begrijpen, lezen, schrijven en gebaren maken. Voor het gebruik van taal zijn verschillende structuren in onze hersenen nodig. Een beschadiging in een van deze structuren veroorzaakt een stoornis in het taalgebruik en dat noemt men afasie (a is niet, fasie is spreken). Iemand kan niet meer zeggen wat hij wil. Het spreken, het horen en de intelligentie zijn intact maar het gebruik van taal is verstoord.

Omdat er zoveel verschillende delen van de hersenen betrokken zijn bij het gebruiken van taal zijn er verschillende vormen en gradaties van afasie. Soms wordt de taal wel goed begrepen, maar heeft de patiënt moeite met het vinden van de juiste woorden of met de zinsopbouw (motorische afasie). Anderen spreken juist wél veel, maar wat zij zeggen is voor de gesprekspartner niet of moeilijk te begrijpen. Deze mensen hebben vaak problemen met het begrijpen van taal (sensorische afasie). Maar er zijn nog veel meer vormen.

Oorzaken

De meest voorkomende oorzaak van afasie is een herseninfarct of beroerte. Een bloedvat raakt afgesloten, het door dat vat verzorgde gebied krijgt geen bloed en dat functioneert dan niet normaal. Dit uit zich in plotseling optredende moeilijkheden met spreken en met bewegen. Als de onderbreking kort is, verdwijnen de verschijnselen

weer, dat noemen we dan een TIA. Duurt het langer, dan ontstaat er blijvende schade, een herseninfarct. Kenmerkend daarvoor zijn een halfzijdige verlamming en eventueel afasie. Bloedingen, tumoren of een trauma kunnen dezelfde verschijnselen veroorzaken. De grootte en de plaats van de beschadiging wisselt en daardoor ontstaan de verschillende vormen van afasie. Intelligentie en verstandelijke vermogens blijven normaal.

Behandeling

Er is geen gerichte behandeling van afasie. Bij een TIA of een beroerte is de medische behandeling gericht op voorkomen of beperken van schade door zo snel mogelijk het bloedvat weer te openen. Snelheid is van vitaal belang, hoe eerder de behandeling begint, hoe beter het is. De Hartstichting houdt publiekscampagnes om ons alert te maken op de symptomen van een beroerte, waarbij het van belang is snel hulp te zoeken.

In het begin treedt soms nog wel wat spontane verbetering op, maar schade die ontstaan is kan niet ongedaan worden gemaakt. De behandeling is gericht op revalidatie. Voor afasie komt de belangrijkste bijdrage hieraan in de vorm van logopedie. De logopedist leert de patiënt zich zo goed mogelijk uit te drukken en met zijn beperkingen om te gaan. Hier wordt natuurlijk ook de omgeving bij betrokken.

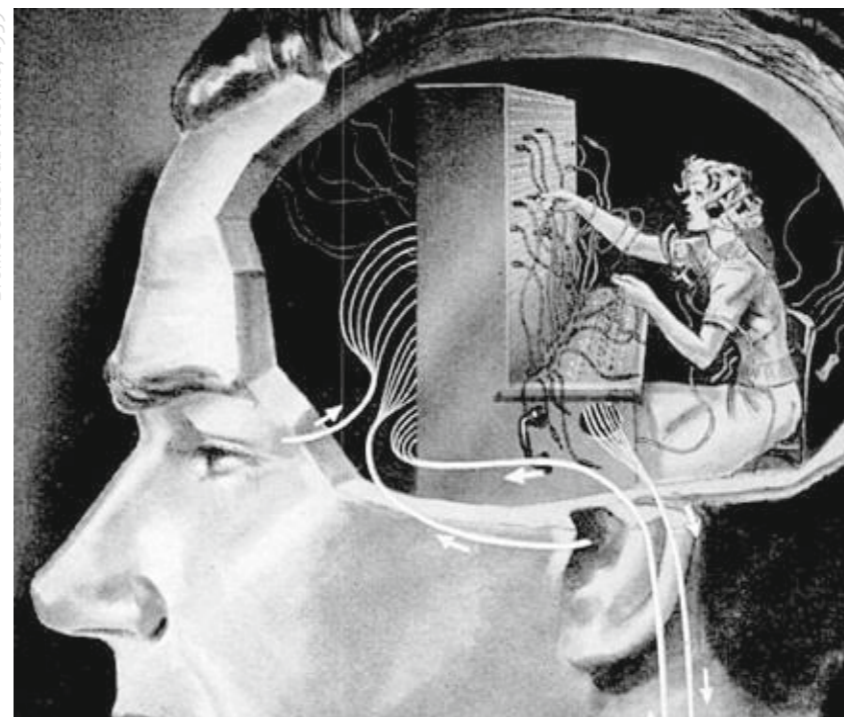
Ingrijpend

Afasie is een zeer ingrijpend gevolg van een hersenbeschadiging. We kunnen ons nauwelijks voorstellen wat de betrokkene doormaakt. Je begrijpt alles, je weet wat je wilt zeggen, maar het lukt niet. Alsof je in een vreemd land bent waarvan je

Meer weten

Wilt u meer lezen over afasie, dan kunt u kijken op de volgende websites:

www.afasie.nl
www.hersenletsel-uitleg.nl
www.hersenstichting.nl
www.gezondheidsplein.nl/aandoeningen/afasie/item41973

Bromoseltzer advertentie, 1939

➤ Een persoon met afasie staat voortdurend met de mond vol tanden

de taal niet spreekt en niet verstaat. En beseft dat het niet meer overgaat. Ik las ergens de volgende vergelijking: we hebben allemaal wel eens het gevoel gehad met de mond vol tanden te staan. Een persoon met afasie staat voortdurend met de mond vol tanden. Het is onmogelijk in een dergelijk kort artikel op alle aspecten van afasie uitgebreid in te gaan. Ik verwijs u daarvoor graag naar de uitgebreide informatie op internet.

woorden vinden de juiste (niet)

EEN PRATENDE EZELIN
Jeroen Tuinstra

een praterende ezelin

Het is de tweede keer in de Bijbel dat we een pratend dier tegenkomen. De eerste keer praat er een slang in de hof van Eden, wat niet tot veel goeds leidt en nu een tweede keer, een ezelin. Zal het dit keer tot iets beters leiden? De koning van de Moabieten, Balak, is bang geworden van de Israëlieten omdat ze enorm snel in aantal toenemen en, veel belangrijker, de Amorieten hebben verslagen. Hij vraagt om de hulp van de waarzegger Bileam, een niet-Israëliet die de stem van God hoort. Uit het verhaal wordt al snel duidelijk dat hij wel de stem van God hoort,

maar er niet altijd naar luistert. Nadat God hem vertelt niet naar Balak af te reizen, besluit Bileam dat toch te doen met Balaks belofte van grote rijkdom. En dan belanden we hier in het verhaal. Tot drie keer toe vernedert de ezelin Bileam door óf van de weg af te lopen, óf z'n voet te beknellen óf zelfs op hem te gaan liggen. Als iets drie keer gebeurde, dan werd het vaak verondersteld van God te komen. Het wordt al snel duidelijk dat de ezelin meer ziet dan Bileam die God hoort. Zelfs na deze wonderbaarlijke interventie gaat Bileam toch verder op pad. Hoeveel tekenen, signalen en visioenen heeft Bileam nodig voordat hij doorheeft dat hij God hoort,

Bijbelgedeelte

De ezelin zag de engel van de HEER op de weg staan, met een getrokken zwaard in de hand, en ze ging opzij, van de weg af het veld in. Bileam sloeg de ezelin om haar weer naar de weg te drijven. Hierop ging de engel van de HEER op een smalle weg tussen de wijngaarden staan. Aan weerszijden was een muur. Toen de ezelin de engel van de HEER zag, drukte ze zich tegen de muur, zodat Bileams voet bekneld raakte. Weer sloeg hij haar. De engel van de HEER ging opnieuw een stuk verderop staan, in een nauwe doorgang, waar geen ruimte was om naar links of rechts uit te kijken. Toen de ezelin de engel van de HEER zag ging ze liggen, met Bileam nog op haar rug. Bileam werd woedend en sloeg de ezelin met een stok. Toen liet de HEER de ezelin spreken. Ze vroeg Bileam: 'Wat heb ik u misdaan, dat u me nu al drie keer geslagen hebt?' 'Je drijft de spot met me', zei Bileam. 'Als ik een zwaard bij me had, dan had ik je allang gedood.' De ezelin vroeg Bileam: 'Ben ik niet de ezelin waarop u al uw hele leven rijdt? Heb ik mij soms ooit eerder zo gedragen?' 'Nee', antwoordde hij. Toen opende de HEER Bileam de ogen, zodat hij de engel van de HEER op de weg zag staan, met het getrokken zwaard in de hand. Hij knielde en boog diep voorover. Numeri 22:23-31

maar niet naar hem luistert? Had Bileam dan al zoveel meegemaakt dat hij zelfs niet meer opkeek van een sprekende ezelin? Of was Bileam zo blind van de beloofde rijkdom dat zelfs een sprekend dier hem niet tegen kon houden?

Wat heb ik u misdaan, dat u me nu al drie keer geslagen hebt?

- 1** Als je het hele verhaal leest, dan is het soms onduidelijk wat God precies van Bileam wil. Kun je het Bileam echt kwalijk nemen dat hij toch doorgaat met de reis? Hoe helder spreekt God in uw leven?
- 2** Pratende dieren komen we eigenlijk alleen maar tegen in sprookjes. Wat betekent het voor u dat er in dit verhaal een pratend dier voorkomt? Of moeten we dit als een wonder zien?
- 3** Heeft u wel eens iets heel bijzonders meegemaakt, bijna gelijk aan een pratende ezelin? Bracht dit u dichterbij God of juist verder van hem af? Waarom?

Reinder Bruinsma

Kort gebed

U bent het Woord vanaf het allereerste begin. Dank u, dat u tot en met ons wilt spreken. Wij beseffen dat onze menselijke woorden altijd tekortschieten. Maar dank u, dat u ernaar luistert en ons toch steeds weer woorden geeft om op menselijke wijze u te eren.

Website

Voor het aanbod van onze gratis cursussen verwijzen we u naar onze website www.esda-online.nl

Voorbede

Iedere maandagmiddag om 13.30 uur doen we voorbede voor wie ons daarom vragen. Uw gebedsverzoeken zien wij graag tegemoet op esda@adventist.nl

TAAL OVER DE EINDTIJD
Jacob Engelgeer

taal over de eindtijd

Clock: Simon Dammhauer, Sky: Igor Zh./Shutterstock.com

Na de Tweede Wereldoorlog hebben wetenschappers de Doomsday Clock ingesteld. De klok stond aan het begin van de kernwapenwedloop en betrof een waarschuwing voor experimenten met de waterstofbom. Deze 'dag-des-oordeels-klok' is natuurlijk geen echte klok, maar beeldspraak voor hoe de wereld ervoor staat. Diverse wetenschappers beweren dat de wereld vergaat zodra die klok op twaalf uur staat. Om te kunnen bepalen hoe 'laat het is', kijken ze naar de nucleaire machtsverhouding en de klimaatverandering. Sinds donderdag 25 januari 2018 staat die klok volgens hen op twee voor twaalf.

Deze klok heeft al eens eerder op twee voor twaalf gestaan, namelijk van 1953–1960. Daarna werd het eerder vroeger dan later omdat het gevaar afnam en de machtsverhouding meer in balans kwam. Nu hebben we volgens deze wetenschappers echter een punt bereikt waarop de dreiging voor een kernoorlog enorm is toegenomen en de wereld er beroerder voor staat dan ooit. Dat gevaar komt wat hen betreft vooral door de raketten die Noord-Korea maar blijft afvuren en de dreigende taal die Kim Jong-un en Donald Trump uitslaan.

Het einde van de wereld

Ooit spraken alleen gelovigen over het einde van de wereld, maar dat is allang niet meer zo. Ook niet-gelovigen houden zich ermee bezig, want er is weinig reden tot optimisme over de toekomst van de mensheid. We hebben weliswaar op veel terreinen vooruitgang geboekt, maar er zijn ook grote zorgen. Zo is de aandacht voor onze leefomgeving nou niet bepaald onze sterkste kant. En naast veel goeds hebben technici ook bijzonder gevaarlijke situaties gecreëerd. Bovendien hebben meerdere volken in hun zoektocht naar veiligheid zichzelf onveilig gemaakt dan ooit tevoren. Daarnaast kennen veel gebieden in de wereld een grote mate van politieke instabiliteit. Tel daar de groeiende wereldbevolking, de toenemende milieuverontreiniging en het slinken van de hulpbronnen bij op en ieder weldenkend mens kan op zijn klompen aanvoelen dat dit een keer fout moet gaan. Tijd voor bezinning.

Oplossing

Dit soort deprimerende feiten kunnen we maar beter onder ogen komen. En als we dat doen, realiseren we ons dat het christelijk denken over de eindtijd bijzonder relevant is in de tijd waarin we leven. Die leer over de eindtijd spreekt immers niet zozeer over een verre toekomst, als wel over het heden. De actualiteit ervan bepaalt ons bij het geloof in God en onze afhankelijkheid van zijn redding. Op eigen kracht gaan we het niet redden. We hebben hulp nodig en die komt van boven. Dé oplossing is een goddelijk ingrijpen met een blijvend karakter, of zoals de Bijbel het noemt: 'een nieuwe hemel en een nieuwe aarde' waar niemand meer zal sterven, waar geen verdriet en pijn meer zal zijn, 'want wat er eerst was is voorbij' (Openbaring 21). Mooie taal over een prachtige toekomst.

De toekomst tegemoet

Toekomstgericht leven heeft betekenis voor het leven van alledag. Geen toekomst zonder heden. Wanneer wij leven vanuit de hoop op een leven met God in zijn konink-

rijk, vraagt dat onze inzet in het heden. Wie leeft met een verlangen naar het hiernamaals, verliest een goed leven in het hiernumaals niet uit het oog. De Bijbel omschrijft deze houding ook wel met het woord waakzaamheid. De evange-

➤ Mooie taal is goed, een goede daad is beter

list Matteüs schrijft: 'Wees dus waakzaam, want jullie weten niet op welke dag jullie Heer komt' (Matteüs 24:42). Dit waakzaam zijn betekent niet alleen dat we de signalen oppikken die het vertrouwen bevestigen dat God de touwtjes in handen heeft, het betekent ook dat we onze verantwoordelijkheden nakomen.

Voorbereiding voor de eindtijd

Een van de taalmiddelen die Jezus gebruikt om zijn boodschap te illustreren is de gelijkenis. Zo vertelt hij diverse gelijkenissen over het voorbereid zijn op de eindtijd. Daarin benadrukt hij het nakomen van onze verantwoordelijkheid. Hij zegt bijvoorbeeld: 'Kom, de nieuwe wereld is voor jullie. Want toen ik honger had, gaven jullie mij te eten. Toen ik dorst had, gaven jullie mij te drinken. Toen ik een vreemdeling was, namen jullie mij in huis. Toen ik naakt was, gaven jullie mij kleren. Toen ik ziek was, zochten jullie mij op. Toen ik gevangen was, kwamen jullie naar mij toe' (Matteüs 25:34–36). Mooie taal is goed, een goede daad is beter.

DIALOOG

Het 2^e kwartaal van het boekje *Dialoog* is gewijd aan het thema *Voorbereiding voor de eindtijd*. *Dialoog* is een halfjaarlijkse uitgave van de Adventkerk. Bestel *Dialoog* via www.servicecentrum-adventist.nl. Prijs inclusief verzendkosten € 18,00.

dialoog

dialoog

EEN VERTALER VERTELT
Tom de Bruin

een vertaler vertelt

‘De Bijbel is literatuur’, vertelt dr. Jean-Claude Verrecchia, ‘maar interesseert dat ons echt? Ik geloof het niet. Voor ons staat de Bijbel vol dogma’s en wetten.’ Verrecchia heeft een gevarieerde carrière gehad rond de taal van de Bijbel. Later dit jaar gaat hij met pensioen, hij stopt met doceren aan Newbold College, Engeland. Maar zijn andere roeping, het maken van bijbelvertalingen in het Frans, gaat door.

Het begon allemaal in 1988 toen Jean-Claude Verrecchia de IEBC leidde, de Franse zuster van het ESDA-instituut. Het Franse Bijbelgenootschap wilde een studiebijbel uitgeven en zocht een zevendedagsadventist voor de stuurgroep. De voorzitter van de Frans-Belgisch Adventkerk vroeg Verrecchia of hij interesse had. Dat had hij zeker.

Vertalen

‘In het begin maakte vertalen geen deel uit van onze opdracht’, zegt hij. ‘Het bijbelgenootschap vroeg om inleidingen op de boeken van de Bijbel, en om voetnoten. We zouden een bestaande vertaling gebruiken.’ Maar taal is belangrijk voor vertalingen, en de taal van deze vertaling voldeed niet. ‘Al snel ontdekten we dat de vertaling te oud, te onnauwkeurig en irrelevant was. We vroegen het bijbelgenootschap of we de vertaling mochten aanpassen, ze zeiden “nee”.’ Maar Verrecchia volhardde. ‘En na een tijdje zeiden ze “ja”. We zochten de beste geleerden voor elk boek, en vernieuwden de vertaling.’

De koppen

Het allermoeilijkste aan het vertalen van de Bijbel gaat niet over de inhoud, maar over de koppen. Verrecchia: ‘Hoe bedenkt je een kop die de tekst niet te veel of verkeerd interpreteert? “De verloren zoon” is een interpretatie van het verhaal, en een verkeerde interpretatie. De jongste is niet het onderwerp van het verhaal, het draait om de oudste en om de vader. Het gaat niet over de bekering van de jongste, maar om het harde hart van de oudste. “De verloren munt” is ook een verkeerde interpretatie van de tekst, het zou eerder “De gevonden munt” moeten zijn. Hetzelfde geldt voor “Het verloren schaap”. Deze drie opvolgende tussenkoppen worden vaak negatief geformuleerd, terwijl Jezus het heeft over vreugde en blijdschap. Dat is de rode draad van dat hoofdstuk.’

Tekst voor tekst

Met al deze vertalingen van verscheidene mensen, begon het werk pas voor de stuurgroep. De taal van de vertalingen moest bij elkaar passen. ‘Bijvoorbeeld, de naam van God: JHWH. De originele vertaling had daar “Eeuwige” staan, konden we dat gebruiken? Andere vertalers kozen HEER, anderen JHWH.’ Ze moesten er één kiezen. ‘We hebben dit eindeloos besproken, en uiteindelijk kozen we HEER.’ Maar ze konden dit niet zomaar besluiten, ze moesten er zeker van zijn dat deze vertaling overal paste. ‘Dit was de eerste bijbelvertaling die tot stand kwam met grondige hulp van computers. We besloten elke keer dat JHWH in de Bijbel voorkwam de term op te zoeken en te kijken of onze vertaling daar paste. Tekst voor tekst. Als het goed paste, konden we het gebruiken. Als het niet paste, konden we dan leven met een uitzondering? Of moesten we onze vertaling herzien? Pas na deze zoektocht konden we een vertaling kiezen.’

Literatuur

‘De Bijbel is literatuur’, vertelt Verrecchia terwijl hij *La nouvelle traduction de la Bible* laat zien. ‘Dit is een Bijbel die is geschreven door bekende schrijvers, niet door theologen. Een groep schrijvers die de Bijbels van de kerk niet vertrouwde, maakte eigen vertalingen, zonder met bijbelwetenschappers te spreken. Ik kan je vertellen: het is een ramp. Maar de vertaling van Genesis is een meesterwerk, het is poëzie.’

Waar woont God?

Jean-Claude Verrecchia’s meest recente boek is vertaald in het Nederlands. *Waar Woont God?* is een zoektocht door de Bijbel naar Gods woonplaats. Het boek kost € 12,95 exclusief verzendkosten, en is te bestellen via de webwinkel van de Adventkerk op www.servicecentrum-adventist.nl.

*Eerst
God schiept hemel en aarde
aarde leeg eenzaamheid
zwart boven de diepten
adem van god
beweging boven de wateren*

*Premiers
Dieu crée ciel et terre
terre vide solitude
noir au-dessus des fonds
souffle de dieu
mouvements au-dessus des eaux*

Verrecchia: ‘Als je dit leest, is het pof-pof, tak-tak. Net als in het Hebreeuws. Een meesterwerk van taal.’

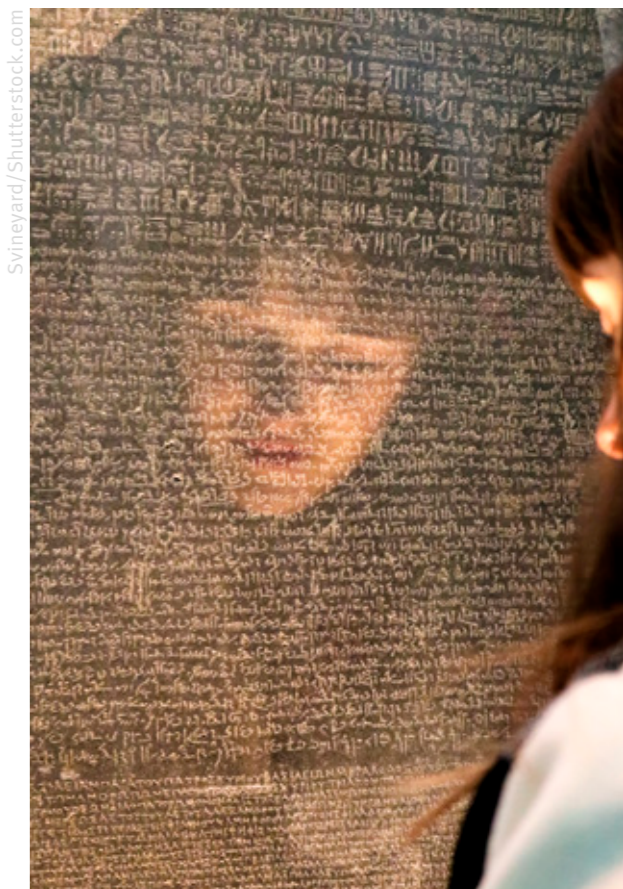
Gewone Taal

Verrecchia’s meest recente werk voor het bijbelgenootschap is een herziening van *Bible en français courant*, een Franse vertaling die lijkt op de *Bijbel in Gewone Taal*. ‘Deze vertaling is twintig jaar geleden uitgekomen en moest geüpdatet worden naar het Frans van vandaag. Ik kreeg 1 en 2 Timoteüs, ik moest

➤ **‘Mysterie is een moeilijk te begrijpen woord. Maar dat is de bedoeling’**

mijn vertaling vergelijken met de eerdere en veranderingen voorstellen.’ Een voorbeeld van zijn werk is te zien in 1 Timoteüs 3. Paulus herinnert Timoteüs er in vers 14 aan dat het grote mysterie van ons geloof Christus’ dood en verheerlijking is. Net als in de BGT hadden de Fransen het woord ‘mysterie’ vervangen door ‘geheim’, want mysterie is een moeilijk woord. ‘Ik heb mysterie teruggezet want ik vond het belangrijk. Ja, het is moeilijk te begrijpen, maar dat is de bedoeling.’

Svineyard/Shutterstock.com

Mysterie

‘Mysterie is belangrijk voor deze tekst, want het woord zelf is mysterieus. Ik weet dat dit boven het taalniveau van het doelgroep gaat, maar dat is ook zo in het Grieks. Het Griekse woord *mystèrion* is een ongewoon woord, we komen het niet vaak tegen in de Bijbel. Dus als je het vervangt door een gewoon woord, dan verlies je het mysterieuze van het woord zelf. Ze hadden daar eerst ‘geheim’ staan, maar een geheim is iets anders dan een mysterie. Met een geheim verberg je iets, maar Paulus heeft het over iets openbaren. Je kunt niet een geheim openbaren. Je hoort geheimen niet te verklappen, maar mysteriën horen ontrafeld te worden. Het juiste woord kiezen en de juiste keuzes maken, dat is wat moeilijk en geweldig is aan het vak van bijbelvertaler.’

interview

➤ Hij zag meer plastic zakken in het water dan vissen

Kyle Thiermann / Surfingforchange.com

lees.tik

LEESTIK
Rudy Dingjan

Ik heb een leestik. Onderweg schieten mijn ogen automatisch naar alles wat leesbaar is. Ik kan het niet nalaten om nummerborden en teksten op vrachtwagens te lezen. Ik merk op dat veel bedrijven vergeten dat je in het Nederlands woorden aan elkaar schrijft. Het moet 'servicecentrale' zijn. Schrijf je het los van elkaar, dan wordt het een krantenkop en moet je er 'van' tussen denken. Dan ontvangt de centrale service.

Twee jaar geleden stond ik in Jeruzalem buiten bij de tombe van koning David. In een hoek zag ik een donkere dubbele deur met twee A4'tjes. Natuurlijk moest ik ze lezen. Op de rechter stond in het Hebreeuws צדקה (tzedaka), wat 'gerechtigheid' betekent. Daaronder stond in het Engels Charity (weldadigheid). Op het eerste gezicht leek dat niet op een Engelse ondertiteling, want gerechtigheid is toch heel iets anders dan weldadigheid? Toch bedoelde het A4'tje dat wel zo. Achter die deur bevond zich een weldadigheidsinstelling van een kabbalistische synagoge. In het Hebreeuws heeft gerechtigheid namelijk veel meer te zeggen dan wat Nederlandstaligen eronder verstaan. Een liefdadigheidsinstelling heet in het Hebreeuws een 'gerechtigheid'.

Gerechtigheid

Ook in de Bijbel is gerechtigheid niet dat je ieder nauwgezet geeft wat hem of haar toekomt, maar dat je juist veel meer doet dan redelij-

kerwijs van je verwacht mag worden. Kijk naar Jesaja 56:1. Dat vers eindigt met een gedachtenrijm: *'... de redding die ik breng is nabij, en weldra openbaar ik mijn gerechtigheid.'* 'Gerechtigheid' rijmt op 'redding'. Gods redding is zijn gerechtigheid, zijn weldaad. Hij schenkt ons in zijn redding veel meer dan waar we 'recht' op hebben. Dat klinkt toch wel anders dan hoe wij in de Lage Landen het woord 'gerechtigheid' neigen te gebruiken. Ook in het Grieks werkt het zo. In Genesis 19:19 zegt Lot tegen de engelen: 'U bewijst mij een grote weldaad door mij in leven te laten.' In de Griekse vertaling van het Oude Testament, de zogenaamde Septuaginta, staat daar: 'U bewijst mij een grote *gerechtigheid* door mij in leven te laten'.

Niet onbesmet

Paulus grijpt in zijn (Griekse) brief aan de Romeinen terug op Gods uitspraak in Jesaja 56. Hij verklaart in Romeinen 1:17 dat hij zich niet voor het evangelie schaamt, 'want gerechtigheid Gods wordt daarin geopenbaard' (NBG-vertaling). In de nauwe Nederlandse betekenis zou je daaruit kunnen opmaken dat het evangelie onthult dat God ieder zal geven wat hem of haar toekomt. 'Eindelijk gerechtigheid.' Dat is een bedreigende gedachte, want onze blazoenen zijn toch niet zo onbesmet als we wel zouden willen. We zien liever dat de Heer ons ruimhartig behandelt.

Laat dat nu precies zijn waar Paulus op uitkomt als we de wijde Hebreeuwse én Griekse betekenis van gerechtigheid toepassen. Hij zegt dan: 'Ik schaam mij niet voor het evangelie, want Gods *weldadigheid* wordt daarin geopenbaard ...' Het woordje evangelie betekent dus écht wat het letterlijk betekent: goed nieuws!

Patrat Iamruangjarus / Surfingforchange.com

Elk jaar komen in Davos (Zwitserland) de leiders van publieke en private organisaties, de academische wereld en internationale bedrijven samen. Ze komen bijeen om over verschillende onderwerpen te praten die impact hebben op de hele wereld. Tijdens dit evenement bespreken zij thema's zoals educatie, economische vooruitgang en gender.

De 24-jarige Nederlandse uitvinder Boyan Slat was dit jaar één van de deelnemers. Hij ontwikkelde een systeem om een groot deel van het plastic in de oceanen op te ruimen. De urgentie die Slat voelde om het probleem van de 'plastic soep' op te lossen, ontstond toen hij in Griekenland op vakantie was. Tijdens het duiken in de Egeïsche Zee zag hij meer plastic zakken in het water dan vissen.

Grote schoonmaak

Tijdens zijn presentatie legde hij uit hoe plastic langzaam het zeeleven vernietigt en de voedselketen in de war schopt, waar mensen uiteindelijk ook door worden beïnvloed. In heldere taal lichtte hij toe hoe hij met behulp van de zeestromen het plastic bijeen drijft en vervolgens kan opruimen. Slat richtte in 2013 de non-profit organisatie *The Ocean Cleanup* op om dit initiatief te verwezenlijken.

Pratende vissen

De aaibaarheidsfactor van vissen is beduidend minder groot in vergelijking tot veel zoogdieren, waardoor

het moeilijker is je te vereenzelven met deze dieren. Daarom verraste het mij toen ik laatst een artikel las dat beschreef dat orka's menselijke taal kunnen nabootsen. (Waarbij de kanttekening gemaakt moet worden dat orka's strikt genomen ook zoogdieren zijn.) Deze gave is tot nu toe bij weinig dieren vastgesteld, naast bijvoorbeeld papegaaien en olifanten. Uit deze studie blijkt dat een orka na minder dan tien keer proberen woorden zoals 'hello' en 'Amy' kan zeggen.

In vijf jaar tijd

Boyan Slat schat in dat hij in vijf jaar tijd ongeveer 50% van het plastic uit de oceanen vist. Het afval verkoopt hij aan recyclingbedrijven, en met dat geld financiert hij zijn initiatief. De afgelopen jaren heeft zijn team, dat momenteel uit meer dan zeventig personen bestaat, uitgebreide testen uitgevoerd. In mei 2018 zal het *cleanup-systeem*, als alles volgens plan verloopt, vanuit San Francisco in de Grote Oceaan de eerste van vijf plastic soepen opruimen.

TAAL VAN MENSEN EN DIEREN
Marie Rahajaan

taal van mensen en dieren

groeni

tenslotte

in·clu·sief (bijwoord)
met insluiting
van, ingesloten,
met inbegrip van

-Van Dale,
groot woordenboek der
Nederlandse taal

Vooruitblik De volgende Contact gaat over het thema Inclusief. Daar is veel over te melden. Inclusief artikelen, interviews, columns, beeld, witregels, tussenkoppen en nog veel meer.

Contact is een gratis uitgave van het ESDA-instituut, onderdeel van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten.

ESDA Nederland Adres Amersfoortseweg 18,
3712 BC Huis ter Heide
Telefoon 030 - 6931509
INGbank NL76 INGB 0000 0383 25
Rabobank NL59 RABO 0155 9483 18

E-mail esda@adventist.nl

Web www.esda-online.nl

ESDA België Adres Ernest Allardstraat 11,
1000 Brussel
Telefoon 02-5113680
ING Bank BE47 3100 1698 4180

GRATIS Download
Contact Magazine

ESDA Instituut ONLINE
Bijbellessen Online

